

Warszawa, 26 marca 2014 r.

Stanowisko
Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji
Krajowej Rady Radców Prawnych

„Czy radca prawny wykonujący zawód w jednoosobowej kancelarii może jednocześnie pełnić funkcję prezesa zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i w ramach tej funkcji- z racji posiadanych uprawnień radcowskich- świadczyć pomoc prawną klientom tej spółki poprzez reprezentowanie ich w procesach.

Przedmiotem działalności tej spółki jest reprezentowanie jej klientów w sporach sądowych z towarzystwem ubezpieczeniowym”.

1. Kodeks Etyki Radcy Prawnego nie zakazuje, co do zasady, jednoczesnego wykonywania zawodu radcy prawnego w jednoosobowej kancelarii i pełnienia funkcji prezesa zarządu spółki kapitałowej. Zabrania jednak, w art. 19, podejmowania się „zajęć niedopuszczalnych” tj. uczestniczenia w czynnościach uwłaczających godności zawodu lub podważających do niego zaufanie. Odnosi się to do czynności nie będących czynnościami zawodowymi wchodzącymi w zakres świadczenia pomocy prawnej, a więc również do działań biznesowych.
2. Art. 8 ustawy o radcach prawnych wylicza dozwolone prawem formy organizacyjno-prawne wykonywania zawodu. Wynika z niego, że radca prawny nie może wykonywać zawodu w formie spółki kapitałowej. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 lutego 2008 r., sygn. akt III CSK 245/07 („Monitor Prawniczy” z 2009 r. nr 3 , s. 148) stwierdził, że usług prawnych zastrzeżonych dla radców prawnych spółka kapitałowa nie może świadczyć swoim klientom przy pomocy radcy prawnego zatrudnionego w tej spółce na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia, ponieważ naruszałoby to ograniczenia wynikające z przywołanego wyżej art. 8. Taki radca prawny może świadczyć pomoc prawną

wyłącznie na rzecz tej spółki, ale już nie na rzecz jej klientów, nawet jeśli przedmiotem działania spółki byłoby świadczenie pomocy prawnej.

Należy więc przyjąć, iż powyższy zakaz wynikający z art. 8 w/w ustawy trzeba odnieść również do radcy prawnego świadczącego pracę na rzecz spółki jako prezes jej zarządu. Umowa ze spółką musiałaby przecież w tej sytuacji zobowiązywać prezesa zarządu do świadczenia pomocy prawnej jej klientom poprzez reprezentowanie ich w procesach sądowych.

3. Uzasadniony jest więc pogląd, że świadczenie pomocy prawnej przez prezesa zarządu spółki kapitałowej na rzecz klientów tej spółki stanowiło by naruszenie art. 8 ustawy o radcach prawnych.

Opracował
Zenon Klatka